

Beth Wheter

Terugblikken in de toekomst

Een futuristisch sprookje in een paradijselijke wereld.

*Lees als **voorproefje** van dit vrijmoedige boek, de toelichting van de auteur en het eerste hoofdstuk. En kijk op de achterkant naar een nu nog mistig visuele blik vooruit, op een schalks tafereeltje dat eigenlijk allang heel gewoon had horen te zijn.*

uitgeverij Die Esbron

Let op

Dit *voorproefje* kan als boekje afgedrukt worden. Zie hiervoor de printinstructies op de laatste pagina van de parabel: ***Het Postulaat***. Je kunt dat als pdf-bestand downloaden van de website.

Kijk voor meer informatie op: www.dieesbron.nl.

© 2009 Uitgeverij Die Esbron en Beth Wheter.

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Omslagontwerp β Wheter en Benick Broess.

ISBN 978-90-79617-04-3

NUR 333

Uitgeverij Die Esbron kiest voor de spelling van het Gele Boekje.

Toelichting van de auteur

De toekomst voorspellen, staat gelijk aan trachten in de verte te kijken door een stenen muur in dichte mist. Dit kan natuurlijk niemand. Iedereen kan er wel over fantaseren, zo een verhaal bedenken, en dit op schrift stellen. Ik heb dat ook gedaan, door een hele poos terug de *dromer* en *cynicus* in mij aan het werk te zetten. En pas vele jaren later de *optimist*.

Meer dan een spannend boek beoogde ik bij het schrijven van dit werk het scheppen van een volstrekt andere samenleving. Een paradijselijk mooie, vond de *dromer* in mij. Met hierin verweven mijn hoop op een aanzienlijk fijnere wereld dan nu en in schrille tegenstelling staat met de dreiging van een hele akelige die er in de nabije toekomst lijkt aan te komen. Een gave wereld, waarin het belang van de wie-kant van elk mens (als empathie, onzelfzuchtigheid en onvoorwaardelijke liefde) de wat-kant (gedomineerd door aanzien, macht en geld) compleet heeft verdrongen.

De *cynicus* in mij was er lange tijd van overtuigd, dat een verhaal als dit zich uitsluitend in een permanente toekomst kan afspelen. Al het beschreven paradijselijk mooie achtte ik als realiteit weliswaar haalbaar, maar leek tot fictie gedomd. De mensheid *als geheel* is kleingeestig, gedraagt zich autistisch, en lijkt deze en nog andere foute gedragskeuzes te koesteren.

Twee 'waar gebeurde' geschiedenissen die vorig jaar als romans zijn uitgebracht¹⁾ dimden de cynicus in mij een

¹⁾ *Het meer van herinneringen* en *Wensdroom*

beetje, waardoor de *optimist* ontwaakte. Dit deed mij deze vertelling als futuristisch sprookje aan het eind van deze eeuw situeren. Met slechts een minieme kans dat zo'n fijne wereld er ooit zal komen. Ja, een hoopvolle vertelling als deze lijkt gedoemd een sprookje te blijven.

De paradijselijke symbiose die ik in dit boek heb beschreven, had in deze tijd heel gewoon kunnen zijn. De meeste beschreven basisvrijheden zijn namelijk geen nieuwe, maar oude. Ze dateren uit een episode waarin seksueel misbruik van vrouwen en kinderen ondenkbaar was. Maar die eigenlijk vanzelfsprekende situatie werd in de millennia daarna verdrongen door met geweld opdringen van intimiteiten en verstikkende onvrijheden. Zinnelijke verhalen uit die betere tijd werden vernietigd of achter slot en grendel onbereikbaar ver weggestopt. Evenals tal van uitbundige afbeeldingen. Pas de laatste decennia komen deze plezierige herinneringen beetje bij beetje weer tevoorschijn.

Aan die kwalijke verduisteringen maakten aanvankelijk vooral de patriarchale religies zich schuldig. Maar wereldse machten deden er later even gretig aan mee. In combinatie met andere tirannieke verboden hielp dat hen hun hoofd-doel realiseren:

De levens van mensen overheersen om zoveel mogelijk macht bijeen te kunnen graaien.

Beth Wheter

I

over een boekenwurm en twijfel als vitamine

“Doe het boek dicht, en haal het weg!” commandeerde Guy korzelig.

Gezeglijk als altijd, maar met een ongewoon harde klap voldeed de leesrobot aan het eerste deel van de opdracht. Guy leek het venijn waarmee het boek werd dichtgeslagen niet te merken. Vanuit de half opgeheven positie, waarin hij eerder vanochtend zijn ligstoel had gezet, keek hij toe hoe de robot het tweede deel van zijn opdracht uitvoerde. Langzaam gleed de papierbundel uit zijn blikveld, en maakte plaats voor een uitzicht op het zwembad en de bergachtige omgeving van rust- en vakantieoord Romegas.

Het was welletjes. Hij wist genoeg, en was het lezen van de afgelopen maanden behoorlijk zat. Meer een boekenwurm dan een mens voelde hij zich; en met dat eenzame bestaan moest het afgelopen zijn. Het eindrapport van zijn studie over de ontwikkeling van de interacties tussen mensen in de laatste honderd jaar kon hij voltooien. Helaas had hij over de bruikbaarheid flinke twijfels. De laatste dagen was hij steeds geïrriteerder geraakt over het wankele nut van zijn werктаak voor het RIM-project. Die opdracht had hij in de afgelopen twee juniweken hier op Romegas afgerond.

De studie zelf had hij best leuk gevonden. De terugblik herinnerde hem weer eens aan het enorme verschil waarmee rond de millenniumwisseling en anno nu mensen met elkaar omgingen. Ook de vrijheden die men zich toen kon veroorloven verschilden fors met wat aan het eind van deze eeuw allemaal kon. Op veel gebieden waren ze

tegengesteld. Een goed voorbeeld was het uitzicht dat hij zo half liggend op zijn lijf had, met op zijn vel als enige stoffering een plukje bont onder de navel. Hedendaagse basisvrijheden als volledige naaktheid op elke denkbaar openbare plek waren aan het begin van deze eeuw verboden. Een publieke erectie, nu op warme dagen eveneens overal een alledaags verschijnsel, was zelfs ondenkbaar. De vroege baanbrekers van die vrijheden kregen in dat tijdperk flinke geldboetes, en vaak zelfs gevangenisstraffen opgelegd.

Hoe volslagen anders ging het nu allemaal. Tegenwoordig vond iedereen, dat rond de millenniumwisseling mensen zich voor de verkeerde dingen schaamden. Geweld werd toen min of meer verheerlijkt via boeken, films en computerspelletjes waarin bloederige avonturen met hardhandige helden onbegrijpelijk populair waren. Die bedenkelijke voorkeur veranderde pas aan het eind van de dertiger jaren. Na een periode van gigantische vernielingen, en de dood van bijna drie miljard mensen. Dit omslagpunt kwam ongeveer tien jaar voor zijn geboorte.

Deze totale ommekeer werd de *Ecoshock* genoemd. Pas door die gebeurtenis beseftte de mensheid dat het nettore-sultaat van hun handelen rampzalig was. Dit collectieve besef was het verlossende startschot om de maatschappij rigoureus te veranderen.

Gelijk een aardverschuiving werden in korte tijd economische belangen onderschikt gemaakt aan ecologische. Totaal anders dus dan nog geen eeuw geleden. Met tal van intermenselijke verbeteringen tot gevolg. Zoals onder meer een verregaande versobering van de meedogenloos decadente levensstijl in wat de industriële wereld werd genoemd. Dit leidde mettertijd naar het volledig verdwijnen van armoede en honger. Een zeer welkome stap was ook om in alle grondwetten vrijheid van godsdienst te

vervangen door vrijheid van samenstellen van een eigen wereldbeeld. Met hierin uiteraard ruimte voor een geheel eigen godsbeeld. Door die stap konden op heerszucht en angst gefundeerde religies eindelijk verboden worden, waaronder alle patriarchale. Het christelijke, joodse en mohammedaanse geloof werden nu als terroristische denkbeelden beschouwd.

Dit waren slechts twee treffende voorbeelden die ervoor hadden gezorgd, dat al meer dan een halve eeuw zich nergens meer een oorlog had voorgedaan. Toch was grootschalig geweld nog niet uit het menselijke handelen verdwenen. Het was immers een lange reeks fatale geweldincidenten die hem de afgelopen winter bij het RIM-project had betrokken, en aan de geschiedkundige studie gezet.

Ho,... wacht eens even!... Was hem daarnet het waardeoordeel 'wankel nut' voor zijn inspanningen door het hoofd geschoten? Drukte hij zich zo niet te positief uit? Waren 'volkomen waardeloos' of 'absoluut nutteloos' soms betere typeringen voor zijn bijdrage aan het project? Ja, beslist, want hij zag voor zijn eindrapport geen greintje nut weggelegd. En dit was een meer dan ergerlijke gedachte.

“Leg het boek op het stapeltje naast mijn ligstoel, en ga dan weg.”

De opdracht aan de leesrobot ging even korzelig als de eerste keer. Wederom gezeglijk plofte het frêle apparaat het boek op de aangeduide plek, en verwijderde zich. Zachtjes piepend, alsof het verontwaardigd was.

Guy richtte zich vanuit zijn half opgeheven positie op, en keek steunend op zijn ellebogen de robot verbaasd na. Het was een onmisbaar apparaat om werken en genieten te combineren, maar misschien ietwat te eigengereid geprogrammeerd. Wel attendeerde het ontstemde gepiep hem op de onvriendelijke toon van zijn opdrachten. Hij

hoefde zijn ergernis niet op een ander af te reageren. Ook niet op een robot. Hij moest zijn leeshulp juist dankbaar zijn, want dankzij diens leesdiensten en het stralende weer van de voorbije weken was zijn huid diepbruin geworden. Zo donker was hij niet vaak geweest. Alle andere keren gebeurde dat, of hier, of in een ander hooggelegen vakantieoord.

Nog steeds steunend op zijn ellebogen, graasden zijn ogen zijn lichaam af. Van top tot teen was dat egaal donkerbruin. Alleen bij zijn balzak aan de binnenkant van zijn dijen zaten twee blekere plekken. Om die volledig in te kleuren, had hij moeizaam zijn benen moeten spreiden. Maar daar had hij nooit zin in, en de afgelopen tijd dus niet gedaan. Nog meer moeite had hij moeten doen voor het bijkleuren van de onderkant van zijn armen en pik. Die zaten met maximaal lichtbruin op hun gebruikelijke kleurniveau. Alleen voor de schaduwzijde van zijn pik deed hij weleens moeite om die donkerder te krijgen. Vooral omdat dat lekker was. Hij wreef hem dan stijf. Een handeling die hij frequent moest herhalen om hem in die trotse staat te houden. Heerlijk was dat altijd. Maar omdat hij op Romegas onder de gasten niemand kende, had hij het hier niet gedaan.

Waarom begreep hij niet. Vroeger had hij in vergelijkbare situaties nooit moeite met het publiekelijk strekken van zijn onderdaan. Zeker niet in een omgeving waar iedereen naakt was, zoals hier. Echter nu kreeg hij alleen al bij de gedachte daaraan een ongemakkelijk gevoel. Iets als schaamte leek het wel! Waar dat vandaan kwam, was volstrekt onduidelijk. Het was geleidelijk in hem geslopen, want het was er al een tijdje. Een paar weken zeker, mogelijk zelfs maanden. Ja, zolang kon best. Voor zijn laatste publieke erectie moest hij helemaal terug naar vorig jaar augustus. Toen had op een zomerse dag een boezemvriendin van Claire (zijn twee jaar jongere le-

vensmaatje) doelbewust zijn pik stijf gewreven. Zijn eeuwige vlam, zoals hij haar vaak noemde, was daarvan getuige. Alle drie waren ze toen slechts omhuld door buitenlucht van ruim dertig graden.

Die massagehandeling vond plaats op een terrasje in het centrum van Luxemburg, de stad waar zij met hun kinderen Goran en Jèlena woonden. De bedoeling was om hem te pesten. Kort ervoor had hij de even oude tweeënveertigjarige vriendinnen geënd met flauwe opmerkingen over de afnemende strakheid van hun borsten en billen. Zij wilden als reactie daarop de strakheid van zijn pik testen, alsmede het tempo waarmee dat ding zich op een vierenveertig jaar oud lijf kon strekken.

Claire deed niet daadwerkelijk mee, maar moedigde haar vriendin wel aan bij het uitvoeren van de test. In de regel liet hij op publieke plekken nimmer zijn pik handmatig stollen. Noch door hemzelf, noch door een ander. Maar omdat er weinig mensen op het terras zaten, en ze aan een afgelegen tafeltje zaten, liet hij de twee hun gangetje gaan.

Het resultaat wekte gemengde gevoelens bij het duo op. Tevreden waren ze dat ze als op revanche belust collectief hem snel opwonden. Maar ontevreden, omdat het resultaat veel te strak was. Hierdoor konden ze hem niet met pesterige opmerkingen bestoken.

Van zoiets als valse schaamte had hij toen geen last gehad, nog geen jaar geleden. En alle jaren ervoor evenmin. Iedereen in deze tijd vond elk willekeurig lichaamsdeel even bespreekbaar, toonbaar en openlijk aanraakbaar. Hierdoor hadden Claire en vroegere liefdes, behalve hand in hand ook pik in hand met hem over straat gelopen; en dan stond die altijd stijf. Veel stellen deden dat. Heel gewoon was dat nu. Maar waarom had hij de laatste tijd dan last van die rare gêne voor een basisvrijheid als publieke erectie?

Ja, belachelijk was dat! De zalige verwenplekken op je lijf had je van moedertje natuur niet gekregen om krampachtig verborgen te houden. En evenmin om er enkel stiekem van te kunnen genieten, zoals in het begin van deze eeuw en ruim twee millennia ervoor. Jezelf openlijk intiem verwennen te midden van familie en vrienden, was in de laatste decennia gelukkig weer een even gewone basisvrijheid geworden als in de vroege oudheid.

Met dat opwekkende feit in gedachte keek hij naar de leesrobot, die zichzelf had opgeklapt en onder een afdakje naast enkele andere was gaan staan. Gelijk meer vakantieoorden stelde Romegas die leeshulpjes aan gasten ter beschikking. Op het eerste gezicht oogden de op skeletten lijkende apparaten weinig indrukwekkend. Maar dat was schijn. Eenmaal geactiveerd, konden ze heel wat.

Het synthetische hart én zenuwcentrum van de robot was een vernuftig systeem van optische sensoren. Deze volgden de stand van je ogen en stuurden het mechaniek zo, dat je in elke gewenste houding een boek of iets anders kon lezen. Een eveneens door het sensorsysteem geleid zonneschermpje verhinderde dat de zon direct op de bladzijden scheen. Hierdoor raakten je ogen niet te gauw vermoeid. Fervente zoonanbidders konden zo lezend elke vierkante centimeter huid naar de gewenste bruintint grillen.

Het apparaat beschikte ook over een akoestisch communicatiesysteem. Simpele commando's als "*sla het blad om*", of "*doe het boek dicht en haal het weg*" werden prompt uitgevoerd. Niemand moest zich echter in het hoofd halen om de robot taken te geven die buiten de leesdiensten lagen. Om te beginnen, werden die niet uitgevoerd. Voorts had de zich gewoonlijk dienstbaar opstellende leeshulp voor elke afwijkende opdracht een passend weerwoord. Op het verzoek een biertje te halen kon je als reactie verwachten: "*dat doe je zelf maar*". En

de missie: *“vraag eens aan haar daar, of ze een drankje met mij wil drinken”*, kreeg als repliek: *“drink maar lekker alleen”*. Vervang je *‘een drankje drinken’* door *‘op mijn kamer ontbijten’*, dan kon je rekenen op de snedige aanbeveling: *“koel maar snel af in het zwembad”*. De energie voor dat bijdehante vernuft werd opgewekt in zonnecellen, die over het hele oppervlak van het mechaniek waren verspreid.

Omdat hij niet meer aan de nutteloosheid van zijn geschiedkundige studie herinnerd wilde worden, en dus ook niet aan het leeswerk dat hij ervoor had moeten verrichten, brak hij zijn aandacht voor de robot af. Hij wilde van nu af iets heel anders gaan doen. Voorlopig alleen maar luieren en zonnen, en van alles overdenken. Wat later op de dag wilde hij in de omgeving een wandeling gaan maken. Aan een gezonde dosis beweging was hij hier nog niet toegekomen.

Hij zette de stand van zijn ligstoel op volledig horizontaal. Hierna rekte zich uit, en ging languit op zijn rug liggen. Hij vouwde zijn handen onder zijn hoofd, en staarde naar de egaal blauwe vlakke boven hem. Gewillig liet hij zich door de zonnestralen verdoven.

Net toen hij begon weg te zwijmelen, werd hij gestoord door gekriebel op zijn onderbuik. Hij richtte zijn hoofd op, en zag dat een klein torretje tussen zijn schaamharen verward was geraakt. Door het felle zonlicht leek het geschilderd in alle spectrale kleuren, en was hierdoor goed zichtbaar. Voorzichtig probeerde hij het diertje uit z'n benarde positie te bevrijden, zich afvragend waarom dat beetje vacht nog altijd schaamhaar werd genoemd.

Terwijl hij bezig was, werd hij opnieuw gestoord. Ditmaal door gedempt gegiechel aan de andere kant van het zwembad. Vanuit zijn ooghoeken zag hij drie jonge vrouwen melig ginnegappend in zijn richting kijken. Als

een stel bakvissen stootten ze elkaar met hun schouders af en toe aan. Hij deed alsof hij niets merkte, en concentreerde zich op de bevrijdingsactie. Even later snorde het torretje weg. Met samengeknepen oogleden keek hij het diertje na, en ging daarna weer languit op zijn rug liggen.

De kortstondige verstoringen was hij weer snel vergeeten toen hij in gedachten nog eens alle gebeurtenissen doorliep, die hem hierheen hadden geleid. Alweer een half jaar maakte hij deel uit van de RIM-projectgroep. Dit samenwerkingsverband was kort daarvoor in het leven geroepen als gevolg van een reeks lugubere ongelukken, die wereldwijd maandenlang de aandacht had getrokken onder de noemer *'het robotmysterie'*.

Als in een film zag hij de gezichten van de andere leden van het team voor zich geprojecteerd. Veel in beeld kwam Peter, de initiatiefnemer en coördinator van het project. Zijn rol in het geheel was tot nu toe voor alle teamleden beslist stimulerend. Toch zat er in zijn bedoelingen iets dat voor hem mistig en ongrijpbaar was. Het was alsof Peter met het project iets anders beoogde dan hij tot nu toe naar voren had gebracht. Het ineens passen van de mysterieuze puzzel, waarbij hij op Peters verzoek onverwacht betrokken was geraakt, leek daardoor soms verder weg dan ooit. Drie vragen drongen zich alsmaar vaker op. Vooral in de afgelopen twee weken. Houdt Peter bewust iets voor zich?... Zo ja, wat?... En waarom?...

*

Onderuitgezakt op zijn bureaustoel staarde Peter uit het blauwgroen getinte raam van zijn werkkamer op het Robot Instituut van München. Afgekort stond dat beter bekend als het RIM. Hij was met zijn gedachten bij Guy, en vermoedde dat hij nu alleen maar tevreden was over de

bruine kleur van zijn huid. Over het nut van de studie die hij voor het RIM-project deed, had hij waarschijnlijk op z'n best twijfel. In tegenstelling tot de ergernis die dat bij hem weleens op zou kunnen roepen, was twijfel voor hemzelf iets waaraan hij zijn hoop voor de toekomst koppelde.

Het verbond tussen hoop en twijfel paste in het beeld dat hij van de wereld en het universum had. Een beeld, dat hij beperkt hield tot de waarneembare verschijnselen. Waarom die er waren en waarom ze naar alsmaar complexere structuren evolueerden, wist hij niet. Met zoiets vaags als de *'absolute werkelijkheid'* hield hij zich niet bezig. Als dat bestond, ging dat het menselijke bewustzijnsvermogen toch te boven, en was dan niet in woorden uit te drukken. Hij wist dat Guy er ook zo over dacht. In zijn romans en artikelen in kranten en tijdschriften schreef hij vaak daarover. Op wat een andere manier dan bij hemzelf, speelde in Guy's gedachtewereld twijfel ook een rol. De afgelopen maanden hadden ze er samen dikwijls over gediscussieerd.

Peter haalde diep adem. Twijfel was in zijn wereldbeeld het belangrijkste, geestelijke vitamine voor een gezonde menselijke samenleving. Hij vond dat ieder mens dat vitamine regelmatig hoorde in te nemen, tot een voldoende hoog niveau van onzekerheid. Twijfel over de stabiliteit van de kosmos zorgde ervoor, dat alle verschijnselen erin alsmaar verder evolueerden. Met als nietig onverbrekelijk deel in dat geheel het leven op aarde; en nog kleiner de menselijke maatschappij. Twijfel speelde een stuwende rol bij alle evolutieprocessen in de natuur. Althans, zo zag hij dat allemaal.

Als iedereen anno nu discussieerde hij vaak met anderen over allerlei levensbeschouwelijke aspecten van het bestaan. Vooral de plaats van de mens in het totaal van de evolutie boeide hem. Na zijn hartaanval van twee jaar

geleden, kort na zijn vijftigste verjaardag en de *bijna-doodervaring* die hij daarbij kreeg, was hij dat nog intensiever gaan doen. De *bde* had hem ongekend verhelderende inzichten gebracht over allerlei verschijnselen die hij zich op aarde bewust was. Het gaf hem zelfs een blik op gebeurtenissen in de nabije toekomst. Hoewel die vooruitblik anders dan de rest van de *bde* niet echt helder was, bepaalde die sindsdien wel een belangrijk deel van zijn bezigheden. Het verbaasde hem, dat een *bde* zo zijn leven was gaan sturen. Voor hij er zelf één kreeg, had hij nooit enige waarde aan zulke ervaringen gehecht. Blikken in de toekomst die mensen daarbij weleens kregen, vond hij vroeger nonsens. Echter sinds hij dat allemaal zelf had meegemaakt, was het totaal anders. Op van alles in het leven had hij een nieuwe kijk gekregen.

Peter streek met zijn hand over zijn kin. Hij was ervan overtuigd dat het lot van de mens nauw met het kosmische evolutiegebeuren was verbonden. Het eventueel achterop raken van het aardse evolutieproces in dat geheel zou naar menselijke maatstaven tot catastrofale gebeurtenissen leiden. Vlak voor de Ecoshock, in de dertiger jaren van deze eeuw, leek zoiets onafwendbaar. Pas door die schok ontwaakte het collectieve bewustzijn, en besepte de mensheid dat er in de wereld echt iets misging.

In fysische termen omschreven, dreigde toen een entropielawine de meest complexe verschijnselen op aarde op te slokken. In alledaagse woorden uitgedrukt, dreigde de som van het menselijk handelen het aardse leven te vernietigen. Anno nu was men ervan overtuigd, dat zonder Ecoshock de mensheid was verdwenen. De wereldbevolking was anders rond 2050 op circa tien miljard uitgekomen; een prognose van het begin van deze eeuw. In die hypothetische setting waren catastrofes als van voor de Ecoshock later gekomen. Maar veel omvangrijker en heftiger, omdat iedereen in die periode zich een zo groot

mogelijke portie wilde toe-eigenen van de decadente hebzucht die toen heerste.

Echter, de Ecoshock kwam gelukkig. En op tijd, waardoor de ultieme ramp zich niet kon voltrekken. Of zou je *nog niet* moeten zeggen? Nog altijd leek de biosfeer niet de gewenste stabiliteit te hebben om voortzetting van het aardse leven voor langere tijd te garanderen. Er moest naar zijn overtuiging nog veel meer veranderen.

Ondanks de eeuwenlange, negatieve invloed van de mens op het aardse evolutieproces, moest onze soort daarin een functie hebben. Dit kon niet anders. Niets in het universum kon op zinloosheid worden betrapt. Volgens veel mensen, waaronder hijzelf, bestond er zoiets als een kosmisch plan. De ideeën daarover liepen flink uiteen, en dat was uiteraard prima. Een grote diversiteit in ideeën en gedachten verhoogde naar zijn overtuiging de stabiliteit van de menselijke samenleving. Voorwaarde was dan wel, dat iedereen respect opbracht voor de inzichten van anderen, hoever die ook afweken van de eigen. Je kon de toename van de stabiliteit van de maatschappij vergelijken met de toename van de stabiliteit van de biosfeer. Deze groei liep parallel met de aanwas in diversiteit van planten en dieren, waardoor de biosfeer al miljarden jaren bestond.

Het regelmatig innemen van het twijfelvitamine door de mens was de enige waarborg voor een toename in diversiteit van ideeën en gedachten. De natuur had wat dat betreft miljarden jaren lang het goede voorbeeld gegeven. Door voortdurend te twijfelen over de stand van de evolutie, kon het leven op aarde zich verder ontwikkelen en als geheel stabiel worden. Met ideeën en gedachten hoorde het ook zo te gaan. Niemand moest ze gehoorzaam van een ander overnemen. Gehoorzaamheid leidde gedurende de gehele menselijke geschiedenis naar onderwerping en heel veel leed. Dit was dus fout. Twijfel

over opvattingen en gedachten, vooral als die al een tijdje gangbaar waren, konden het menselijk denken verder ontwikkelen.

Peter zuchtte, want hier lag zijn grote zorg. Naar zijn oordeel was in de menselijke samenleving het niveau van onzekerheid te laag. Zo'n honderd jaar geleden was dat ook het geval. Zo extreem laag zelfs, dat de mensheid als geheel aan een vorm van autisme leed. Men leek zich slechts het belang van de eigen soort bewust, wat ten koste ging van het gehele aardse leven. Waaronder dus ook de eigen soort! Pas door de Ecoshock kwam daarin verandering. Tijdens die periode van gewaarworden en in de jaren erna, nam men het twijfelvitamine in voldoende mate in. Hierdoor steeg het niveau van onzekerheid tot gezonde hoogte. Maar de laatste jaren was bij de meeste mensen de tevredenheid over de bestaande situatie in de wereld zo groot, dat men het innemen van het vitamine had verwaarloosd.

Vreemd genoeg was het probleem dus eigenlijk, dat in de wereld van alles zo soepel en rustig z'n dagelijkse gangetje ging. Elke twijfel over stabiliteit, van welke aard ook, leek ongegrond. Hierdoor was niemand zich bewust van het gevaar van al twee jaar geleden in gang gezette duistere activiteiten. Buiten de samenzweerders wist alleen hij daarvan. Er mee in de openbaarheid komen, wat in dergelijke gevallen altijd het beste was, kon hij niet. Slechts weinigen zouden hem geloven. Bovendien had dat als risico dat hij dan de verkeerde mensen ging alarmeren en activeren. Alle bewijzen van hun kwaadaardige plannen konden makkelijk vernietigd worden. Dit zouden de samenzweerders in dat geval vast doen. Beter was, dat ze niet wisten dat hij van hun activiteiten op de hoogte was.

Het op een na beste wat hij kon doen, was proberen ervoor te zorgen dat bij de mensen de behoefte terugkwam

om het twijfelvitamine in te nemen weer. De geschiedenis leerde, dat men dat pas deed als men inzag dat er het een en ander flink fout ging, en tijd werd voor actie. Zo was het ook gedurende en na de Ecoshock gegaan, waardoor een situatie die niet meer goed leek te kunnen komen zich toch herstelde. Voor een deel althans.

Gelukkig leken de gevolgen van deze nieuwe dreiging in omvang niet uit te gaan groeien tot de komst van een tweede Ecoshock. Al diende je er altijd rekening mee te houden, dat relatief kleine verstoringen aanzienlijke gevolgen kunnen hebben. Echter, zo'n verschrikkelijke prijs als in de jaren voor de Ecoshock hoefde er waarschijnlijk niet betaald te worden. Maar dat de activiteiten van de samenzweerders een onaangenaam prijskaartje moesten hebben, was onvermijdelijk. Het robotmysterie dat het gevolg van hun duistere bezigheden was, had tot nu toe meer dan dertig doden gekost. Jammer was alleen dat niemand anders dan hij doorhad, dat achter het mysterie - wat iedereen met afschuw had vervuld - een veel kwalijker plot schuilging. Het was hard nodig om op grote schaal twijfel als onmisbaar vitamine in de samenleving te injecteren. Gelukkig hadden in de afgelopen maanden een heleboel mensen dat middel weer ingenomen. Maar nog in onvoldoende mate, en daarenboven helaas lang niet iedereen.

De geringe belangstelling voor het vitamine leek veel op de situatie van zo'n honderd jaar geleden. De reeks gebeurtenissen in die tijd en de decennia erna, werden tegenwoordig als de laatste stuiptrekkingen van het patriarchale tijdperk beschouwd. De dominantie van mannen was toen vrijwel ten einde. Guy rondde nu op Romegas een studie over die periode van de geschiedenis af. Dit leek overbodig, omdat hij dat zelf ook al had gedaan.

Maar het moest allemaal dat pad gaan. Het was de enige manier om ervoor te zorgen dat Guy de kennis opdeed,

die nodig was voor het doel waarvoor hij hem bij RIM-project had betrokken. Dit was voor iets heel anders dan wat hij tot nu toe in projectverband naar voren had gebracht. Hij was de enige die dat wist. Dat Guy die kennis moest verkrijgen, was omdat het in een scenario paste, waarvan hij vurig hoopte dat het in de nabije toekomst zo ging lopen. Zijn *bde* was daarvoor de leidraad geweest. Of zoiets een goede afloop kon garanderen, wist hij niet. Nooit eerder had hij zo'n ervaring gehad en ernaar gehandeld. Het beste leek hem, om voor dat alles een gezonde dosis twijfelvitamine in te nemen. Dit kon nooit kwaad. Twijfel speelde een stuwende rol bij alle gebeurtenissen in de kosmos, en dus vast ook bij wat hij aan het voorbereiden was. Het vitamine hield hem in elk geval scherp, wat hard nodig was bij het samenstellen en uitvoeren van het draaiboek.

Peters gezicht werd plotseling asgrauw, en vertrok door een fel opkomende pijn. Hij deed een bureaulade open, pakte er een plat doosje uit, en ontfutselde het een blauwe capsule. Hierna liep hij naar de wasbak in een hoek van zijn werkkamer om met een slok water de pil in te slikken. Met afgezakte schouders sjokte hij daarna terug naar de stoel, liet zich erin vallen, en ging weer onderuitgezakt in gedachten verzonken uit het raam zitten staren.

*

De beeldenrijke gedachten die Guy's brein doorspoelden, hadden de ergenis over zijn nutteloze bijdrage aan het RIM-project zichtbaar doen afnemen. Er lag iets als een glimlach rond zijn lippen. Fascinerend hoe orde en chaos in elkaar bestaan en overgaan, bedacht hij zich. Op het eerste gezicht leken de beelden wanordelijk in zijn brein te worden geprojecteerd. Tijdstippen, locaties van ge-

beurtenissen, en personen schenen naar willekeur in de rolprent te zijn gemonteerd. Toch stoorde het niet. In tegendeel. Getuige de geboeidheid waarmee hij dat alles bekeek, leek het alsof het in geen betere volgorde kon. Alles wat hij had gelezen, werd naadloos gepast in wat hij zelf had meegemaakt. En de wijze waarop dat gebeurde, was verbluffend overzichtelijk. Orde in optima forma.

Ondanks zijn ontstemdheid over het zinloze eindrapport was hij tevreden. Tenslotte had hij met de studie een flink stuk kennis verworven. Alles wat hij had gelezen, vond hij boeiend en leerzaam. Dit alleen was al de moeite waard. Voegde je daarbij nog de ideale locatie waar hij het laatste deel van zijn werktaak op kosten van het RIM had kunnen afronden, en het kon niet meer stuk.

Maar er was meer. Iets in hem zei dat de studie voor nog wat anders goed was. Waarvoor wist hij alleen nog niet. Ook niet wanneer hij dat wel zou weten. Alleen dat het niet ver in de toekomst lag. Omdat intuïtieve gevoelens bij hem vaak uitkwamen, vertrouwde hij erop dat het ook ditmaal zou gebeuren. Of was het meer dat hij erop hoopte? Het vrijwel zeker weten dat de studie volkomen nutteloos was voor het RIM-project, verhinderde dat hij niet meer dan hoop kon koesteren dat zijn inspanning inderdaad nog ergens goed voor was. Afwachten dus maar.

Hij draaide zich op zijn buik, om zijn rug, billen en achterkant van zijn benen bij te bruinen. Een beetje ijdel-tuit als hij was, raadpleegde hij in het braadseizoen van menselijk vlees vaak een spiegel. Vanochtend had het zilveren venster in de hotelkamer hem geadviseerd iets te doen aan het inkleuren van zijn achterlijf. Dit was zichtbaar wat lichter getint dan zijn voorkant.

Romegas was zijn favoriete plek voor vakantie en werk. Waarom wist hij niet. Het was domweg zo. Vast een rol speelde het feit dat Romegas in de vorige eeuw

een van de weinige plekken in Europa was, waar de menselijke huid echt vrij kon zijn. Naakt zijn op warme dagen was een toestand waarin hij graag verkeerde. Het was een hobby van hem. Anno nu was openbare naaktheid overal in de wereld gelukkig heel gewoon. Maar zo'n honderd jaar geleden konden de pioniers van deze vrijheid, naturalisten noemden ze zich, enkel op besloten plekken terecht. Meermaals samen met Claire, en één keer met Goran en Jèlena erbij, had hij hier al heel wat vakantiedagen doorgebracht.

Twee maal was hij hier in z'n eentje geweest, om afgezonderd de manuscripten voor twee romans af te ronden. Beide waren kort erna uitgegeven. Elke keer in zowel het Nederlands - de taal waarin hij dacht, schreef en thuis sprak - als het Engels, de voertaal in Europa. Pas later werden ze omgezet in andere talen. Zo was het met al zijn boeken gegaan. Het verblijf op Romegas dit jaar was in zekere zin de derde keer dat hij hier een manuscript voltooide. Alleen was het ditmaal niet voor een roman, en zou het niet gepubliceerd worden. Het werd wel openbaar, en kon door iedereen ingezien worden. Hij zuchtte toen de gedachte aan het studierapport en het onlosmakelijk eraan gehechte negatieve waardeoordeel weer in hem opdook.

De beelden van vroeger gingen over naar gebeurtenissen die hem naar Romegas hadden gevoerd. Omdat het gezicht van Peter als dubbelopname onafgebroken er doorheen was te zien, kreeg hij even het gevoel direct met hem in contact te staan. Maar meegesleept door de beelden verdween dat weer, al bleef zijn gezicht de hele tijd er doorheen gemengd. Hoe oud was Peter eigenlijk? Dit wist hij niet eens. Begin vijftiger schatte hij.

Waarom hij in de RIM-projectgroep was opgenomen, wist hij strikt genomen nog steeds niet. De rest van de groep bestond uit louter robotdeskundigen. Met zijn

opleiding in de telematica had hij erin kunnen passen. Maar nu was hij een buitenbeentje, omdat hij na een paar jaar werken bij een telematicabedrijf een ommezwaai maakte naar de journalistiek. Over technologische ontwikkelingen schrijven vond hij leuker en bevredigender, dan werken in een omgeving waar die arbeid plaatsvond. Vooral de zin en onzin van techniek kreeg dikwijls zijn aandacht. Als journalist tussen robotexperts was hij in de projectgroep eigenlijk zelfs een dubbel buitenbeentje. Op het vakgebied van de robotica waren genoeg collega-journalisten te vinden, die daarover veel meer wisten dan hij. Desondanks had Peter hem in de projectgroep opgenomen. Waarom?

Zijn ommezwaai naar een schrijvend bestaan was niet echt verrassend. Al tijdens zijn studie had hij daarvoor de basis gelegd, door tussen het studeren door aan een manuscript voor een roman te werken. Gedurende het eerste jaar dat hij bij het telematicabedrijf werkte, kreeg hij dat af. Ruim een jaar later werd het gepubliceerd. Kort daarna koos hij voor een journalistieke loopbaan, en combineerde dit met het ambacht van romanschrijver.

Over Peters verzoek om in de RIM-projectgroep mee te doen, was hij meteen enthousiast. Hij zei onmiddellijk "ja". Tot dat moment had hij hem enkel weleens ontmoet voor een interview. Op enige afstand dus. Peters constant kritische houding bij het inschatten van het maatschappelijke en ecologische nut van ontwikkelingen op het gebied van de robotica had wel altijd zijn aandacht getrokken. Had die gelijkgerichte kritische karaktereigenschap hen soms de afgelopen winter samengebracht?

Ondanks de verheuging over zijn opname in het team, kon hij het niet laten om op de eerste bijeenkomst van de projectgroep scherpe vragen te stellen. Een vakafwijking noemde hij die aandrang steevast. Van Peter kreeg hij daarop als antwoord, dat hij graag een kritische journalist

met een technische achtergrond in het team wilde, die genoeg over robotica wist om erover mee te kunnen praten. Meer was niet nodig, want zijn belangrijkste inbreng was de geschiedkundige studie, en rapportage erover.

Met de studie wilde Peter nagaan, op welke cruciale punten het doen en denken van mensen aan het eind van deze eeuw anders was vergeleken met rond de millenniumwisseling. In tegenstelling tot nu kwamen complotten als het robotmysterie in die tijd heel vaak voor. Hij hoopte met de uitkomst van de studie, dat ze gezamenlijk de motieven konden vinden van de personen die achter het mysterie zaten. Die kennis kon hen op hun spoor brengen. Dit leek een betere benadering om de kwestie op te lossen, dan de werkwijze van onder meer Interpol. Tot op heden had politiespeurwerk niets opgeleverd.

Hij vond Peters doelstelling voor het doen van de studie toen nog een prima grond hebben, en stelde er geen vragen over. Dit deed hij wel over zijn beperkte robotkennis, vergeleken met de andere leden van de projectgroep en sommige collega-journalisten. Hem leek een zekere mate van expertise van belang, om optimaal in de projectgroep mee te kunnen draaien. Maar een echt bevredigend antwoord kreeg hij niet op die gevraag.

Peters reactie bevestigde wel zijn later opgekomen vermoeden, dat hij hem om een ander reden in de groep had opgenomen. Die gedachte ontkiemde toen hij met hem in de centrale computer van het RIM naar artikelen, boeken en videomateriaal voor zijn studie zocht. Dit ging zo snel en gemakkelijk, dat hij de indruk kreeg dat Peter die speurtocht al eens eerder had gemaakt. Als dat zo was, wat deed hij dan hier? En als Peter hem voor iets anders in het projectteam had gehaald, waarvoor dan wel?

Die vragen drongen zich nog intenser op, toen Peter hem voorstelde om op kosten van het RIM zijn studie en eindrapport af te ronden op Romegas. Stomverbaasd was

hij geweest. Zoiets was hem nooit eerder overkomen. Vrijwel meteen vroeg hij zich af of, en zo ja hoe Peter wist dat Romegas zijn favoriete werk- en vakantieplek was. Hij stelde die vraag evenwel niet. Domweg, omdat hij het steeds vergat.

Wel vroeg hij waarom hij zo'n luxe tweeweekse werkstage kreeg, en de andere leden van de projectgroep niet. Peter zei toen dat de andere leden met hun bijdrage aan het project heel gewoon hun werk deden, en daarvoor een salaris ontvingen. Als extern teamlid kreeg hij slechts een onkostenvergoeding voor reis- en verblijfkosten. Hij moest het dus zien als een leuk extraatje. Als dank voor zijn bijdrage aan het project. Hoewel dat aannemelijk klonk, kreeg hij meteen het gevoel dat het niet de ware reden voor dat welkome gebaar was. Tot op de dag van vandaag bleef hij zich dan ook afvragen wat Peter met zijn deelname aan het project beoogde. Maar eveneens tot op heden, had hij daarvoor nog geen verklaring gevonden.

De imaginaire verschijning van Peter leek ook geen opheldering te willen geven. Zijn gezicht, tot nu toe door alle beelden heen te zien, vervaagde en verdween uiteindelijk. De projectie van gebeurtenissen uit het recente en verder weg gelegen verleden, ging echter ongehinderd door.

Met het aanbreken van de lunchtijd verlieten de hotelgasten de directe omgeving van het zwembad, en begaven zich naar het restaurant. Toen vrijwel iedereen weg was, stonden de drie jonge vrouwen op. Eventjes bleven ze wat smoezen, waarbij ze Guy's kant opkeken. Een van hen, die met haar chocoladebruin getinte huid leek samengesteld uit meerdere tropische rassen, maakte aanstalten naar hem toe te lopen. Maar ze werd tegengehouden

door de twee anderen. Giechelend stapte het trio daarna naar het restaurant.

Guy ontging dat allemaal. In beslag genomen door de beelden in zijn hoofd was hij zich de gebeurtenissen in zijn directe omgeving niet bewust meer.

*

Peter richtte zich op vanuit zijn onderuitgezakte houding. Het moest eens afgelopen zijn met dat gepieker. Te vaak en veel te lang deed hij dat de laatste tijd. Zou het soms door de bijwerking van de medicijnen komen? Helaas moest hij ze in alsmaar sterkere dosis en vaker slikken. Omdat er zoveel was om over na te denken, kwam hij wellicht mede daardoor te makkelijk en lang in gepieker vast te zitten.

Hij keek naar het bureaublad voor hem. Over het hele oppervlak verspreid lagen rapporten, dossiers en losliggende, beschreven vellen papier. Hij maakte dikwijls gebruik van die vezelige informatiedrager. Niet omdat hij optische of magnetische opslagmiddelen wantrouwde, want die gebruikte hij ook frequent.

Maar papier had bewezen, dat het voor gegevensopslag handig en betrouwbaar was. Het had op die punten een eeuwenlange reputatie. Faam die andere informatiedragers nog moesten verdienen. Voor korte notities en memo's gebruikte hij enkel papier, omdat je hierop snel en makkelijk je gedachten kon materialiseren. Met spraak- en tekstverwerkers vond hij dat te omslachtig. Bovendien was je alles onmiddellijk kwijt als de stroom uitviel. Dit vond hij het belangrijkste nadeel. Met papier was je volkomen onafhankelijk van een stroombron. Mits de zon nog niet was ondergegaan, kon je alles direct weer teruglezen.

Boeken als kennisbron voor allerlei gegevens waren daardoor nooit verdwenen. Hij hechtte veel waarde aan het geschreven woord. Geen enkel ander informatiemedium als het boek had zoveel invloed gehad op het verloop van de geschiedenis. Gelukkig vaak in gunstige zin. Vooral met fictie ging dat goed. Beter dan met non-fictie kon je daarmee gewenste doelen bereiken. Fictie speelde daarom een belangrijke rol in zijn plannen.

De informatiemedia die van stroom afhankelijk waren, hadden nog een ander belangrijk nadeel. Ze waren gevoelig voor manipulaties, omdat dit onopgemerkt kon gebeuren. Heel anders dan met informatie op papier. Op onheilspellende wijze was dat met het robotmysterie naar voren gekomen. Ja, onheilspellend was het juiste woord daarvoor, hoewel de meeste mensen het nog steeds niet in zulke termen vatten. Hierdoor zagen ze niet de werkelijke dreiging, waar de dolle robots zo duidelijk naar wezen.

Hoe kon je bereiken dat mensen het twijfelvitamine weer in voldoende mate gingen innemen? Zijn pogingen om het vitamine onder de aandacht te brengen, hadden slechts weinig opgeleverd. Zijn laatste hoop om dat doel te bereiken, was via de RIM-projectgroep; met Guy in een sleutelrol. Maar dat wist hij niet. Nog niet. Dat kwam vanzelf wel. Althans, als in de nabije toekomst van alles inderdaad volgens het *bde*-scenario zou gaan verlopen.

Peter zuchtte en keek op zijn horloge. Hij was hier alweer veel te lang. Het werd tijd om naar huis te gaan. Hij stond op, en begon de papiermassa op het bureau te sorteren. Hierna stopte hij alles in hangmappen, die gelijk opengesperde muilen in de ladekast gulzig op vulling wachtten. Toen hij een exemplaar van Guy's tussenrapport in een map wilde schuiven, onderbrak hij dat. Hij pakte een pen, schreef wat op de omslag, en las het na. Het was een geheugensteuntje. Op de omslag van het eindrapport zou hij

vast hetzelfde zetten. Hij legde het tussenrapport in de map, en voegde er een met de hand geschreven memo bij.

Toen hij de schuiflade de kast in wilde duwen, wankelde hij. Krampachtig greep hij de bovenkant vast. Met een van pijn vertrokken gezicht en gesloten ogen, vroeg hij zich af of hij hier beter nog even door kon gaan. Als alleenstaande had hij thuis toch niets van betekenis te doen.

Hij dacht aan zijn plannen, en de rol van hemzelf en Guy erin... En aan het belang van geschiedschrijving en fictie... En aan het verband tussen informatie-uitwisseling en biologische processen... En aan de noodzaak om in afgesloten bestanden te snuffelen en experimentele robots in te zetten... En aan andere mensen, en nog een heleboel andere dingen die een rol in zijn plannen speelden. Ja, hij kon beter blijven, om met dat alles toch even door te gaan. Het was zelfs hard nodig. Er restte niet veel tijd meer.

Wat je over dit boek nog moet weten

In 2009 verschenen als p-boek (*papieren uitgave*)

In 2012 gaat het eveneens als e-boek verschijnen

Dit biedt kans op een visuele blik in de toekomst

Met een schalks tafereeltje op de omslagbinnenflap

Jawel,... die olijke vakantiekaart uit hoofdstuk zes

Die kon helaas niet op de omslag van het p-boek

In een boekwinkel durft niemand zoiets te kopen

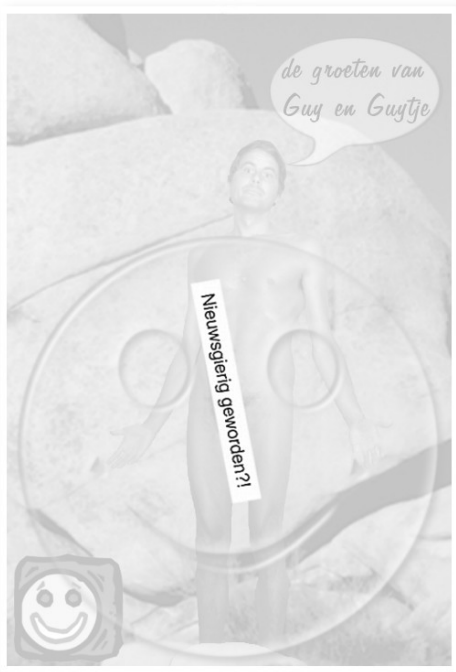
Daarom een uitbundige, nu nog vage blik vooruit

Op een scène die allang gewoon had moeten zijn

En waarvan er meer in het boek staan beschreven

Je hoeft er enkel deze bladzijde voor om te slaan

Blijf hopen, dat echt totale vrijheid ooit nog komt

Ben je nu echt nieuwsgierig? Nog even geduld. In 2012 kun je de gehele vertelling met op de omslagbinnenflap deze olijke vakantiekaart in heldere kleuren (en zonder hinderlijk tekstbalkje) als e-boek verkrijgen. Als p-boek kun je het verhaal natuurlijk nu al kopen. Evenals onze andere vrijmoedige p-boeken, die als e-boeken in 2012 op de omslag ook uitbundige tafereeltjes gaan onthullen.